

Medlem fra Langeland (P. Munch) talte i Aftes om, at den nuværende Forsvarsordning var bygget paa to forskellige Principper, Generalernes, som vilde et Forsvar i gammeldags Forstand, og Venstres, som vilde et Neutralitets Værn. Jeg tror, der er noget i det, men det er meget vanskeligt; ja umuligt at sætte en bestemt Grænse for, hvor det ene Princip hører op, og hvor det andet begynder; det bliver i Virkeligheden en Skønssag paa samme Maade, som det ærede Medlem selv i sin Tid udtalte. Det, der er det forkerte ved de Radikales Militærpolitik, er, at de bygge paa, men ikke rigtig kunne finde Rede i de to Principper: et Forsvar overfor en forsættelig Neutralitetskrænkelser og et Forsvar overfor en uforsættelig. I Agitationen ude i Landet siger man i Almindelighed: vi skulle kun forsvare os overfor uforsættelige Neutralitetskrænkelser ved Hjælp af et Sø- og Grænsepoliti, men her paa Rigsdagen staar det ærede Medlem fra Langeland op og siger med den statsretlige Myndighed, han har, at det passer ikke; nej, vi skulle netop forsvare os overfor forsættelige Neutralitetskrænkelser.

Jeg tror, det var den 17. Juni 1909 i den store Forsvarsdebat, vi da havde. Man maa ikke glemme den Bekendelse, vi da fik. Det var noget af en Syndsbekendelse af det ærede Medlem fra Langeland (P. Munch), som kom frem der, og det gør godt undertiden fra den Side at se en Syndsbekendelse. Menneskene ere ikke altid lige standhaftige, selv om de ogsaa ere fornuftige. Standpunktet er dette: der er forsættelige Neutralitetskrænkelser og uforsættelige, vi skulle forsvare os overfor begge. Det er det radikale Standpunkt, og det er vort Standpunkt. Men naar det Standpunkt gennemføres, vil det være meget vanskeligt, for ikke at sige umuligt, at fastslaa, hvor vidt vi saa skulle gaa. Det ærede Medlem fra Langeland sagde i 1909, at det bliver en Skønssag, det bliver den da siddende Regerings Sag at afgøre dette; det kan komme for en international Domstol — en Domstol, som vi for øvrigt slet ikke have endnu. Men naar man staar i saadanne Forhold, er det svært at bevare det rolige Skøn. Jeg har haft Lejlighed til at lære to ledende italienske Politikere at kende, ledende ogsaa med Hensyn til det interparlamentariske Fredsarbejde, som tidligere altid have talt Fredens Sag i meget stærke Ord, men nu i dette Øjeblik ere de stærkt begejstrede for den Krig, Italien fører, og de kunne ikke se andet, end at den fulde Retfærdighed er paa deres

Side — rolige, besindige Mænd ellers. Paa samme Maade gaar det med Socialdemokraterne de Felice i Italien, der i sin Tid holdt Ildtaler mod Krigen; jeg mindes dem grant fra Halvfemserne, eller naar det var, da jeg havde Lejlighed til at læse italienske Aviser. Han talte lige saa ivrigt Fredens Sag, som Socialdemokraterne herhjemme nu gøre det. Nu er han med paa Ekspeditionen til Tripolis og er en af de ivrigste. Det er det, der er det vanskelige, at disse Forhold altsaa til sin Tid skulle afgøres ved et Skøn af den bestaaende Regering, og jeg er ikke i Tvivl om, at Svaret til den Tid vil gaa mere i Retning af et Forsvar paa Liv og Død end dette saadan at tjatte lidt med det. Det er noget, vi maa regne med.

Jeg forstaar Socialdemokraternes fuldkomne Afvæbningsforslag. Det var der Mening i, hvis der var Mulighed for det under de nuværende Statsforhold, hvad der ikke er. Det eneste, der kan fremføres for det nu, er det, hvormed ogsaa det ærede Medlem for Københavns Amts 2den Valgkreds (K. M. Klausen) har prøvet at drage Vestjyderne over paa sit militære Standpunkt, nemlig Biskop Monrads „Drømmerier“; men det tror jeg ikke vil virke, naar man ikke drømmer, men handler. Det viste sig, at Monrad, da han stod som politisk handlende her i Tinget — det var, efter at han havde skrevet sine Drømmerier —, tog et andet Standpunkt end det, han havde drømt; vi kende ham jo.

Jeg vil blot her gøre opmærksom paa noget, som ogsaa det ærede Medlem fra Sæby (Pinstrup) var inde paa i Gaar, og som det nok er værd at se paa, saaledes som Sagerne nu ligge. Man har i Agitationen mod vort Forsvarsstandpunkt talt om Haagkonventionen og de dertil sig sluttende Traktater. Jeg glæder mig over det Arbejde, der er gjort; vi skulle videre ad den Vej, og jeg tror ogsaa, det kan ende godt, men jeg er bange for, det ikke sker i vor Tid. Naar vi se, hvorledes man nu mishandler Traktater, naar man ser, at der er blevet vedtaget en Udtalelse mod Italien paa Møder i „conseil interparlementaire“ i Paris for nylig, og at der ogsaa her i Tinget i Gaar blev sagt et drabeligt Ord om den Ting, maa vi ikke glemme, at Italiens Optræden har sin Rod i den Begivenhed, at Tyskland sendte en Kanonbaad til Agadir. Hvis man vilde bebrejde nogen noget, skulde man gaa noget længere tilbage. Man har en Traktat af 16de Februar 1885 om Nordafrika og Nordafrikas Kyster, underskrevet i Berlin af Tyskland og